

ชื่อเรื่อง	การจัดการมูลฝอยบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเขื่อนลำปาว ตำบลลำคลอง อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ผู้วิจัย	นายชาญณรงค์ อุทร์ชัย
กรรมการควบคุม	อาจารย์ ดร.เพ็ญแข ธรรมเสนานุภาพ และ อาจารย์ ดร.ปานใจ สือประเสริฐสิทธิ
ปริญญา	วท.ม. สาขาวิชา การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2551

บทคัดย่อ

เขื่อนลำปาว เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเข้าไปใช้บริการเป็นจำนวนมากส่งผลให้เกิดปัญหามูลฝอยตกค้างสะสมในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวแต่ยังขาดรูปแบบในการจัดการปัญหามูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบการจัดการมูลฝอยโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการมูลฝอย โดยวัดจากการเปรียบเทียบเจตคติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการมูลฝอยและปริมาณมูลฝอยบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเขื่อนลำปาวก่อนและหลังดำเนินการ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการมูลฝอยบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเขื่อนลำปาวประกอบด้วยเจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการร้านค้าและแผงลอยจำหน่ายอาหาร จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง การเก็บข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบบันทึกปริมาณมูลฝอย ดำเนินการโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยใช้กระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (A-I-C) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired t-test

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการโดยใช้กระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทำให้ได้รูปแบบการจัดการมูลฝอยแบบใหม่ ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินการด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น 2) ด้านการทิ้งมูลฝอย มีการรณรงค์ให้ร้านจำหน่ายอาหารคัดแยกมูลฝอยประเภทที่นำกลับมาใช้ใหม่ ออกข้อกำหนดการห้ามนำมูลฝอยทิ้งในบริเวณพื้นที่ท่องเที่ยวและบริเวณใกล้เคียง 3) ด้านการเก็บรวบรวมมูลฝอย จัดเวรเพื่อเก็บรวบรวมมูลฝอยที่ตกค้าง

บริเวณพื้นที่ท่องเที่ยว ปรับปรุงการจัดวางผังรองรับมูลฝอยใหม่เพื่อไม่ให้บังทัศนียภาพ
ของสถานที่ท่องเที่ยว 4) ด้านการขนย้ายมูลฝอย ให้ผู้ประกอบการจัดเวรขนย้ายมูลฝอย
จากพื้นที่ท่องเที่ยวมารวบรวมไว้บริเวณทางเข้าสถานที่ท่องเที่ยว แล้วองค์การบริหารส่วนตำบล
ลำคลองขนย้ายโดยรถเก็บมูลฝอยเพื่อนำไปกำจัดต่อไป 5) ด้านการกำจัดมูลฝอย ใช้การขนย้าย
นำไปกำจัดที่หลุมฝังกลบของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
มีการดำเนินร่วมกันขององค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนแก้ไขปัญหา ดำเนินการ
แก้ไขปัญหา และติดตามประเมินการดำเนินการจัดการมูลฝอย

2. กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการจัดการมูลฝอยหลังการดำเนินงาน โดยการประชุม
เชิงปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อหาแนวทางในการจัดการมูลฝอย
บริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเขื่อนลำปาว เพิ่มขึ้นจากก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เมื่อนำรูปแบบการจัดการมูลฝอยใหม่มาใช้จัดการมูลฝอยทำให้ปริมาณมูลฝอย
ตกค้างหลังการดำเนินการต่ำกว่าก่อนดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบ
ปริมาณมูลฝอยตกค้างลดลงจาก 87.98 กิโลกรัมต่อวัน เหลือเพียง 19.66 กิโลกรัมต่อวัน
หรือคิดเป็นร้อยละ 22.36 ของปริมาณมูลฝอยตกค้างก่อนดำเนินการ

โดยสรุป การจัดการมูลฝอยบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเขื่อนลำปาว ด้วยการประชุม
เชิงปฏิบัติการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการ
มูลฝอยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถกำจัดมูลฝอยได้ดีขึ้นทำให้ปริมาณมูลฝอยตกค้างบริเวณ
สถานที่ท่องเที่ยวเขื่อนลำปาวลดลง ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการมูลฝอย
ในสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีลักษณะพื้นที่และมีสภาพปัญหาในลักษณะเดียวกันได้

TITLE Solid Waste Management at Lampao Reservoir Tourist Site, Tambon Lamkhlong, Amphoe Meang, Kalasin Province

AUTHOR Mr. Channarong Uttarak

ADVISORS Dr. Penkhae Thamsenanupap and Dr.Panjai Saeprasearsit

DEGREE M.S. **MAJOR** Environmental Administration and Management

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2008

ABSTRACT

Lampao Dam (Reservoir) is an important tourist attraction of Kalasin province where a large number of tourists uses its services, causing problems of deposited and accumulated solid waste on the site mentioned. However, they still lack an efficient model of solid waste management. Thus the researcher conducted a study aiming to examine a model of solid waste management using the process of participation of all sectors, and to examine efficiency of solid waste management by comparing attitudes of the people toward solid waste management and the quantity of solid waste at Lampao Reservoir tourist site before and after operation. The sample consisted of 60 persons involving in solid waste management at the Lampao Reservoir tourist site : officials under the imigation project and Lampao Dam maintenance, local administrative organization officials, community leaders, and entrepreneurs of food shops and stalls; obtained using the purposive sampling technique. Data were collected by the uses of an interview form, a questionnaire, and a record form on the quantity of solid waste. The statistics used for analyzing the collected data were mean, standard deviation, and paired t - test.

The results of the study were as follows :

1. The solid waste management at Lampao Reservoir tourist site using workshop meeting by means of the process of participation of all sectors could obtain a new solid waste management model. The model consisted of operation in these different aspects : 1) in assignment of responsible duties in solid waste management, duties were divided more clearly; 2) in solid waste, disposal they had campaign for food shops to sort solid waste into the reuse and recycle types, issued regulations of not disposing solid waste

at the tourist site and near-by areas; 3) in collecting solid waste, responsible persons took turns for collecting disposed solid waste at the tourist site, solid waste bins were rearranged not to block the scenery of the tourist site; 4) in the solid waste transportation , the entrepreneurs took turns to carry away the solid waste from the tourist site to put together at the entrance gate of the tourist site for the Tambon Lamkhlong Administrative Organization workmen to move it away by using solid waste truck to carry it for treatment 5) in solid waste treatment in the landfill of Kalasin Municipality; 6) in participation of community organizations in solid waste, treatment there was more operation among different organizations., such as the club of food shop and stall entrepreneurs, officials of the imigation project and Lampao maintenance, Tambon administrative organizations; and community leaders of Tombon Lamkhlong cooperated in following up and evaluating solid waste management.

2. After the operation of solid waste management, the sample persons showed gain in attitudes toward solid waste management from before the operation at the .05 level of significance.

3. After the new model of solid waste management was implemented, the quantity of left solid waste was smaller than before the operation at the .05 level of significance. The quantityies of left solid waste before and after the operation 86.52 and 19.66 kg per day , respertively.

In conclusion, the solid waste management on Lampao Reservoir tourist site by using workshop meeting by means of the process of participation of all sides could adjust to be the new model of solid waste management with more efficiency, could eliminate solid waste better and could decrease the quantity of left solid waste at Lampao Reservoir tourist site. The results of this study could be applied to solid waste management at other tourist attraction sites with similar locations and problems.

